

Hezkuntza-esperientzia pilotu bat
garatzeko lan-materiala

Herenegun!

Unitate didaktikoa

Memoria Hurbilari dagokion aldia
(1960-2018) DBHko 4. mailako eta
Batxilergoko 2. mailako Historia
irakasgaien sartzeko proposamena

**Aurkezpen
koaderno**

Euskadi, auzolana, bien común

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

Atarikoa

I. Xedea

Orain aurkezten den dokumentazio hau elkarlan baten emaitza da, hau da, Memoriaren, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Gogora Institutuaren, Eusko Jaurlaritzako Giza Eskubide, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiaren eta Hezkuntza Sailaren arteko elkarlanarena.

Elkarlan horrek helburu zehatz eta doi bat du: urrats sendoa eman nahi da, Memoria Hurbila izendatzen dugun aldia (1960-2018) irakasgai arrunt eta derrigorrezkoen curriculumean sartzeko; hain zuzen ere, DBHko 4. mailako Geografia eta Historiako irakasgaietan eta Batxilergoko 2. mailako Espainiaren eta Euskal Herriaren Historiako irakasgaietan.

Aurkezten den proposamenaren helburua esperientzia pilotu baterako oinarria izatea da, eta, esperientzia hori ebaluatu ondoren, beste urrats hau emango da: hezkuntza-material horren eskaintza hezkuntza-sistema osora hedatzea. Hezkuntza-programazioaren segmentu bat eskaintzen da, denbora jakin baterako eta eremu espezifiko baterako, eta horregatik eman zaio unitate didaktiko baten forma.

Honela izendatu dugu hezkuntza-material hau: “*Herenegun!* Unitate Didaktikoa”; “*Herenegun!* Programa” ere deitzen diogu. Izendapen horren bidez, landuko dugun historia-tartea oraintsukoa eta hurbila dela nabarmendu nahi dugu. Metafora bat baliatuta, hau guztia justu *herenegun!* gertatu zela oihukatzen ari gara. Gure aita-amen eta aitaita-amamen historiaren parte da.

II. Abiapuntu etikoa

Ikuspuntu metodologiko batetik, lehenik eta behin, analisi txiki bat egin behar dugu gure historia hurbilena aztertzeak dakarren problematikari buruz. Ikuspuntu horretatik, premisatzat onartu behar da konplexutasun handiko zeregina dela.

Iragana analizatzea da zailena; izan ere, hortxe aurkituko ditugu erruaren eta erantzukizunaren diagnostikoa, jasandako mina eta sufrimendua, eta, horrekin batera, kausen eta jatorriaren gaineko irakurketa ezberdinak.

Gainera, memoria, bizitako historiaren pertzepzio subjektiboa, plurala da, eta presente dago. Memoria kudeatzea poliedrikoa eta gatazkatsua izaten da beti. Eta are gehiago, mina oraindik egutegian hurbil ikusten denean. Urrutiagoko gertaerak gogoratzen dituen memorian, ertzak leunduta geratzen dira denboraren joanean; memoria hurbilean, aldiz, oraindik ere zorrotzak dira.

Laburbilduz, iraganak min ematen digula eta elkarrengandik banantzen gaituela esan genezake. Horregatik, zeregin honi heltzea konplexua bezain beharrezkoa da. Iraganari beldurrik gabe begiratu behar diogu, eta gertatu dena ikasbide izan behar dugu, berriro halakorik gerta ez dadin.

Aurreiritzi guztien aurrean, bada babesgarri bat, faktore argigarri bat, proposamen honen erreferentzia etikoa dena. Gure iragan hurbilerako begiradaren oinarrian, konpromiso demokratiko bikoitza dago: pluralismoa eta giza eskubideak.

Azken 68 urteetan gertatu dena hurbilduz gero, irakurketa eta interpretazio pluralak aurkituko ditugu. Begiradak pluralak izatearen baieztapenak muga bakarra du: giza eskubideen urraketa bat ere ezin da legitimatu edo justifikatu.

III. Denbora-eremua

Herenegun! Unitate didaktikoak 1960tik 2018rako aldia hartzen du. Aldi horretan existitu zen ETA: 1960an sortu zen, eta 2018ko maiatzaren 4an desegin. Aldi horren sintesi historikoa egiten da, erreferentzia bi elkartuta: alde batetik, ETAREN historia, eta, bestetik, euskal testuinguru soziopolitikoaren bilakaera.

ETA da aldi historiko horren hari nagusietariko bat. Frankismoaren garaian sortu zen, Diktadurari erantzuteko, eta babes sozial eta politiko zabala izan zuen Euskadin eta Espainian; hil, berriz, demokraziaren garaian hil zen, erakunde terrorista gisa laidoztatu eta baztertu egin baitzuen euskal gizarteak. 58 urte horietan, ETA Euskadiren historiaren zati tragiko eta dramatikoak izan da etengabe.

Euskal gizarteak krisialdiak, aurrerabideak eta atzerapausoak izan ditu, ETAREN iraupenarekin batera. Euskal testuinguru soziopolitikoak 58 urte hauetan izan duen bilakaerak bizitza propioa du, eta besterik gabe azal daiteke. Ekonomiak, gizarteak, instituzionalizazioak... beren bidea egin dute ETA gorabehera, baina bide hori ezin da deskribatu ETAREN baldintzapena kontuan hartu gabe.

Aldi horretan gertatuko ekintza bortitzen edo terroristen eragile bakarra ez da ETA izan. Giza eskubideen urraketa oso larriak eragin dituzte erakunde ultrek edo parapolizialek, hala nola BVE, GAL edo antzekoek eta legez kanpoko botere-gehiegikeriek. Indarkeria horiek 155 pertsona ingururen heriotza eragin dute. Hezkuntza-material honek errealitate horri helduko dio, zeren eta, logikoki, kontuan hartu beharrezkoa baita ikuspuntu etiko eta historiografiko batetik.

Orobat hartu behar kontuan ezen, *Memoria Hurbila* deitzen den aldian nagusiki ETA izan dela (bere zatiketa eta guzti) gure herrian bizitzarako eskubidearen urraketak etengabe eragin dituen. 853 heriotza eragin ditu. Azken batean, azken sei hamarkadetako Euskadiren historia ezin

da azaldu ETAREN historiak zer ekarri duen azaldu gabe. Memoria Hurbilaren denbora-eremua ETAREN hasierak eta amaierak markatzen du.

Denbora-eremu horrek 1960tik 1978ra artean bat egiten du Memoria Historikoaren denbora-eremuarekin: aldi hori 1936ko altxamendu frankistarekin hasten da, eta Konstituzioaren onarpenarekin amaitzen. Memoria Historikoaren eta Memoria Hurbilaren bereizketa 4/2014 Legetik dator, eta haren lau urteko jarduera-planak garatzeko lortutako legebiltzar-adostasunetatik (4/2014 Legea, Memoriaren, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Institutua sortzekoa).

EAEko hezkuntza-curriculumean, Memoria Historikoaren aldiari heltzeko materialak eta programazioak daude Historiaren irakasgaietan. Ez dago halakorik, ordea, Memoria Hurbilari dagokionez. Hutsune hori betetzera dator *Herenegun! unitate didaktikoa*. Logikoki, irakasleen esku dago aldi bi horiek kronologikoki nola elkartu.

IV. Herenegun! unitate didaktikoaren edukia

Hezkuntza-modulu honek ikus-entzunezko euskarri bat du: "Oinatz galduak" seriea. Bost dokumental dira, ordubetekoak, iraganaren memoria kritikoari buruzkoak, eta hamarkadaka ordenatuta daude, 1960tik 2011ra. Serie hori 2016an estreinatu zen, eta aurreko legegintzaldian EITBk eta Eusko Jaurlaritzako Bakegintza eta Bizikidetzarako Idazkaritza Nagusiak hartutako lankidetzak akordioaren emaitza izan zen.

Ikus-entzunezko produktu honen ezaugarrietako bat Juan Pablo Fusi-k, Mari Carmen Garmendiak eta Mariano Ferrer-ek emandako argitaratze-aholkularitza izan da. Bost orduko ikus-entzunezko materiala gehiegizkoa izan daitekeenez hezkuntza-giroan aplikatzeko, bertsio laburtu bat egin da: bost kapitulu ditu, 22-23 minutu ingurukoak. Lan hori ere aipatu hiru lagunek gainbegiratuta egin da.

Azken batean, *herenegun!* hezkuntza-programak bost dokumental laburtu eskaintzen ditu lehenik, hamarkadetan ordenatuta, hirurogeiko hamarkadatik hasita. Ikuspuntu didaktiko eta pedagogikotik, ikus-entzunezko hori izango da tresna dinamizatzaile nagusia.

Oinarri horri jarrita, sustatuko den esperientzia pilotua koaderno batzuetan bermatuta dago. Materiala aurkezten dun honetaz gainera, beste lau koaderno daude:

1. Koaderno.

Irakasleentzako oinarri-testua.

Sarrera-esparrua, ikuspuntu historiografikotik

Testu hau egiteko prozesuan, berriz ere laguntza eskatu genien Juan Pablo Fusi-ri, Mari Carmen Garmendiari eta Mariano Ferrer-i. Zehazki, 1960tik hasita gure herriaren historiari buruzko 10 orrialdeko laburpen bat egiteko laguntza eskatu genien. Horren emaitza dokumentu bat da. Dokumentuak haien oniritzia du, egiletza Eusko Jaurlaritzari badagokio ere.

Izenburu hau du lan horrek: "ETA, euskal testuinguru soziopolitikoan: sintesi historikoa (1960-2018)". Baldin eta hiru lagun horiek dokumentua bakarka idatzi behar izan balute, emaitzak ñabardura diferenteak izango litzuke, zalantzarik gabe. Hala ere, testu horrek badu balio erantsi bat: gauza izan da ikuskera desberdinak jasotzeko, autoritate eta ikuspuntu historiko batez.

Koaderno honen bidez, sarrera-esparru bat eskaini nahi da, ikuspuntu historiografikotik. Horretaz gainera, eranskin batzuk ere badaude: datu eta informazio osagarriak eskaintzen dituzte, eta erabilgarri izan daitezke sustatu nahi den hezkuntza-zeregina dokumentatzeko.

2. Koaderno.

Lan-plana, DBHko 4. mailako Historia irakasgaiaren barruan.

Bigarren dokumentu honetan, lan-proposamen erraz eta bideragarri bat eskaintzen da: 55 minutuko 6 saio egin behar dira gai honetan. Bost saio hamarkadei buruzko dokumental bakoitzarekin lan egitera bideratuta daude, eta seigarrena, berriz, ondorioak ateratzeko eta ebaluatzeko lanera.

3. Koaderno.

Lan-plana, Batxilergoko 2. mailako Historia irakasgaiaren barruan

Koaderno hau aurrekoaren antzekoa da. Eskaintzen duen lan-proposamena 55 minutuko 6 saiotan egin daiteke; baina ñabardura diferenteak daude ikuspegi pedagogikotik, eta adinera eta kasu bakoitzaren ikaskuntza-prozesura egokituta daude.

4. Koaderno.

Dokumentazio osagarria

Laugarren koadernoan, testu batzuk eskaintzen dira, dokumentazio osagarri gisa, irakasleentzat baliagarriak izan daitezkeenak: lehenik eta behin, testu iradokitzaileak, historia eta memoriaren arteko aldeaz hausnartzen dutenak; bigarrenik, hainbat metodologiaren hautaketa bat, parte hartzeko dinamikak eta ikasgelan talde-lana bultzatzeko, eta hirugarrenik, Giza Eskubideen Adierazpen Unibertsala gehitzen da, esperientzia pilotuaren garapenean baliagarria izango delako.

V. Konpromiso bat betetzea

Ekimen hori ez da berez sortu, baizik eta hezkuntza tresnen eraikuntza ordenatu baten prozesu baten ondorioz. Prozesu horrek lau erreferentzia ditu, gutxienez: Heziberri plana, 2013-2016 aldirako Bake eta Bizikidetzeta Plana, Gogora Institutuaren 2017-2020 Jarduera Plana eta, azkenik, Giza eskubideen, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Hezkuntza-programa Osagarria (2017-2020).

• Heziberri 2020 Planaren barruan, Gizarte Zientzien curriculumaren planteamendu espezifikoak ildo batzuk ezartzen ditu, lau ardatz handitan labur daitezkeenak:

1. Sistema politikoaren eboluzioa
  - Frankismoaren amaiera eta Trantsizioaren hasiera.
  - Espainiako Konstituzioa eta autonomien estatua.
  - Gernikako Estatutua eta EAeko instituzioen garapena, gaur arte.
2. ETAREN sorrera eta bere terrorismo-historia, amaierara arte.
3. GALen eta antzeko taldeen terrorismoa, eta giza eskubideen beste urraketa batzuk.
4. Indarkeriaren eta terrorismoaren biktimen ikuspuntua.

Ardatz horiek irakasgai arruntetan eta derrigorrezkoetan proiektatu daitezke: Geografia eta Historia irakasgaien, DBHko 4. mailan, eta Espainiaren eta Euskal Herriaren Historia irakasgaien, Batxilergoko 2. mailan.

- 2013-2016 aldirako Bake eta Bizikidetzaren Planaren kanpo-ebaluazioaren prozesuak (<https://goo.gl/cvEHW5>), besteak beste, bi gomendio espezifiko eskaini zituen, gure historia hurbilari buruzko hezkuntzarekin lotuta. Gomendio horiek 2017-2020rako Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planean jaso ziren: (I) “Gure historia berriari buruzko eduki akademikoa duten argitalpenak babestea”; eta (II) “Euskal historia garaikideari buruzko ikasmateriaia sustatzea”. Hezkuntza-material honetan bideratuta daude bi iradokizun horiek.

Gogora Institutuaren 2017-2020 Jarduera Planean, hau aurreikusten da: “lan-talde bat sortuko da, Memoria Hurbila DBHko 4. mailako eta Batxilergoko historia garaikidearen curriculumean sartzeko proposamen bat aurkezteko”.

- Horrekin batera, Bizikidetzaren eta Giza Eskubideen Planean aurreikusitakoa garatuz, Giza Eskubideen, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Idazkaritza Nagusiak “Giza Eskubideen, Bizikidetzaren eta Lankidetzaren Hezkuntza-programa Osagarria (2017-2020)” aurkeztu zuen, 2017ko ekainaren 29an. Programa honen laugarren proiektuan proposamen bat egin nahi da, memoriaren dimentsio historikoa Batxilergoko eta DBHko 4. mailako historia garaikidearen curriculumean sartzeko.

Beraz, konpromiso bat betetzen ari gara, dokumentatuta eta justifikatuta dagoena hainbat jarduera-ildotan egindako lanean; jarduera-ildo horiek hezkuntza-unibertsoan elkartzen dira, gure historia hurbilaren azterketari heltzea egokia dela iritzita.

1. Hezkuntza-helburuak

Agerikoa da Memoria Historikoari eta Memoria Hurbilari buruzko hausnarketak dimentsio etikoa duela; baina hezkuntza-ikuspegitik, dimentsio historikoa ere badu, ezbairik gabe, eta bakoitzak bere isla izan behar du. Ez dira dimentsio isolatuak; aitzitik, elkarri konektatuta daude, eta elkarren osagarri dira.

Azpitarratu denez, “Oinatz galduak” serie dokumentala izango da oinarrizko tresna. Material horrek sustatzen duen elkarrekintzaren bitartez, ikaslea ikuslea ez ezik aktore ere bihurtzen da film dokumentala ikusten duenean. Aukera ematen du, halaber, aukeratzeko daukagun ahalmenak historiaren une batean edo bestean zer ondorio izan duen hausnartzeko.

1.1. Helburu orokorrak

- Lehenengo helburu orokorra laguntza ematea da, hots, ikasleei laguntza ematea ondo uler dezaten oso asalduzkoa eta bortitza izan zen aldi bat: 1960. urtetik 2018. urtera bitartekoa, hain zuzen ere. Helburu lortzeko, tresna hauek erabiliko dira: dokumentalak, eskaintzen diren testuak, irakasleek ematen dituzten azalpenak eta argibideak, eta dagoen informazioa osatzeko erabil daitezkeen beste edozein iturri.

- Bigarren helburu orokorra baliabideak eskaintzea da, ikasleek ikuspuntu egoki bat izan dezaten eta gauza izan daitezten galderak egiteko eta erantzunak bilatzeko, iraganeko gertakariak nola eta zergatik gertatu ziren jakiteko eta gertakari horiek orainaldian nola eragiten duten jakiteko. Esperientzia pilotuan ikuskatuko diren bost bideoak 22-23 minutukoak izango dira, eta horiei buruzko eztabaida eta hausnarketa bultzatuko dira. Serie hori tresna egokia da ikasleek ondorioak atera ditzaten saiatzeko, eta, hartara, gure iragana hobeto ezagutzeko eta Giza Eskubideen errespetuan oinarritutako etorkizun bat aurreratzeko.

1.2. Helburu espezifikoak

Helburu orokor horietan oinarrituta, hauek dira irizpide espezifiko nagusiak:

- Pentsamendu kritiko eta analitikoarekin lotutako konpetentziak eta trebetasun sozialak eta talde-lana garatzea.
- Herritar arduratsuaren sentimendua bultzatzea eta iraganak gure gizartean nola eragin duen eta nola baldintzatzen duen hobeto jakitea.
- Historia hurbilenaren eta familia-esperientzien balioa azpimarratzea, ikaskuntzarako motibazio-iturri diren aldetik.
- Historia hurbileko gaiak sakon analizatzea.
- Ikasleei laguntza ematea, historia ulertzeko iturri desberdinak kontsultatu behar direla uler dezaten.
  - Ikasgelan ahozko testigantzekin lantzeko aukera zabaltzea (*Adi-adian* modulu didaktikoa, jarraikortasun-estrategia gisa).
  - Eskolan belaunaldi arteko ikaskuntza bultzatzea.
  - Historiaren irakaskuntzan curriculum arteko ikuspegia garatzea.
- Ahalik eta gehien baliatzea ikasleen bizitzaren testuingurutik hurbil dauden baliabideak; esate baterako, bisitak egitea museo edo leku historikoetara edo memoriari buruzkoetara.

2. Proposamen honen egokitasuna Oinarrizko Hezkuntzari dagokion curriculumaren esparruan

Proposamen honek aukera ematen du Oinarrizko Hezkuntzaren curriculumaz ezartzen duen eta Euskal Autonomia Erkidegoan finkatzen duen abenduaren 22ko 236/2015 Dekretuan jasotakoa garatzeko. Aipatutako dekretuaren III. kapituluaren bildutako konpetentzietako batzuetan oinarritzen da eta horiek garatzen ditu jarraian xehatzen diren alderdietan.

Oinarrizko zeharkako konpetentziak

c) Elkarbizitzarako konpetentzia

Elkarrekikotasun-irizpideen arabera parte hartzea egoera guztietan (pertsonek artekoak, taldekoak eta erkidegokoak), beste pertsonaren baitan aintzatetsita nork bere buruari aintzatesten dizkion eskubide eta betebeharrak, onura pertsonalean eta komunean ere laguntzeko.

e) Izaten ikasteko konpetentzia

Bizitzan zehar agertzen diren sentimendu, pentsamendu eta ekintza pertsonalez gogoeta egitea eta haien sendotzea edo egokitzea, haien gaineko balorazioaren arabera, nork bere burua etengabe hobetuz pertsona osorik errealizatzeko.

Diziplina barruko oinarrizko konpetentziak

e) Gizarterako eta herritartasunerako konpetentzia

Nork bere burua, bere taldea eta bere mundua ulertzea, gizarte-zientzien ezagupenak eskuratuz, kritikoki interpretatuz eta erabiliz, eta haien prozedurak eta metodologiak baliatzea, bizitzako ohi-

ko egoeretan modu autonomoan jarduteko, herritar gisa, eta, hartara, gizarte guztiz demokratiko, solidario eta inklusiboa garatzen laguntzeko.

Zehazki, Geografia eta Historia ikasgaiaren DBHko 4. mailarako helburuak jasota daude:

3) Identifikatzea zein izan diren Euskal Herriarentzat gertaera eta prozesu historiko garrantzitsuenak, direla tokikoak, direla esparru zabalagoak, eta denboran eta espazioan kokatzea. Horren helburua da gizateriaren bilakaeraren ikuspegi propioa eta globala izatea eta aldaketak eragiteko gaitasunari buruzko kontzientzia kritikoa izatea.

4) Datu historikoak biltzea, zenbait irizpide erabiliz: denboran orientatzekoak (iragana, oraina eta etorkizuna); denbora-posizio erlatiboak (segidakoak, aldiberekoak, diakronia, sinkronia); iraupena (faktikoa; koiunturala; egiturazkoa; iraupen laburrekoa, ertainekoa edo luzekoa); denbora-neurriak (denbora-unitatea, denbora eta kronologia historikoa). Horren helburua da gizartearen bilakaera historikoa ordenatu eta sintetizatzea.

6) Gizarte demokratikoen zer antolaketa eta funtzionamendu duten jakitea, eta haien oinarri diren oinarriko balioak eta printzipioak zein diren jakitea. Eta giza eskubideak erreferente unibertsal moduan erabiltzea norberaren bizitzako eta gizarte-bizitzako ekintzei eta egoerei buruzko iritziak sortzeko. Orobat, eskubideak urratuta dituzten edo beharrezkoak diren baliabide ekonomikoak ez dituzten herriekin, gizarte-taldeekin eta pertsonekin solidarioak izatea eta jarrera eta egoera baztertzailerak eta bidegabeak salatzea. Horren helburua da gizarte demokratikoetan modu kontziente, arduratsu eta kritikoa parte hartzea.

8) Gaur egungo gizartearen arazoak zein diren jakitea, haien jatorri historiko-sozialak aztertzea, eta errealitateak eta egoerak aztertzea. Horren guztiaren helburua da haiekiko iritzi pertsonal kritikoa eta arrazoitua izatea, eta ekintza alternatibo eraginkorrak sustatzea eta abian jartzea, zenbait eskalatan, pertsonen arteko eta gizarte-taldeen arteko harremanak hobetzeko eta baliabide naturalak arduraz erabiltzeko.

9) Gizarte-fenomenoak zuzentzen dituzten prozesuak eta mekanismoak zein diren jakitea, eta gertaera sozialen, politikoen, ekonomikoen eta kulturalen arteko loturak aztertzea. Ezagutza hori gaur egungo gizartearen bilakaera azaltzen duten kausak askotarikoak direla ulertzeko oinarria izango da, eta Historiaren ikuspegi arrazoitua eta kritikoa edukitzeko. Azken helburua herritar moduan gizartearen hobetzeko ekintzak abian jartzea izango da.

11) Talde-lana egitea eta eztabaidetan eta debateetan parte hartzea jarrera konstruktiboa, irekia, arduratsua, kritikoa eta tolerantzia izanda eta iritziak eta proposamenak behar bezala arrazoituta. Orobat, desadostasunak eta elkarrizketa gizakien ateko gatazkak eta gatazka sozialak konpontzeko bidea dela ikusi beharko dute, eta taldeko lan-teknikak landuko dira, bai sormenezko lorpen komun bat izateko, bai eta pertsonaren eta taldearen elkarrekintza nagusi den gizartean egoki xertatzeko ere.

3. Proposamen honen egokitasuna Batxilergoari dagokion curriculumaren esparruan

Proposamen honek aukera ematen du Batxilergoaren curriculumaz ezartzen duen eta Euskal Autonomia Erkidegoan finkatzen duen abenduaren 22ko 236/2015 Dekretuan jasotakoa garatzeko. Aipatutako dekretuaren III. kapituluaren bildutako kompetentzietako batzuetan oinarritzen da eta horiek garatzen ditu jarraian xehatzen diren alderdietan.

Oinarrizko zeharkako kompetentziak

c) Elkarbizitzarako kompetentzia

Elkarrekikotasun-irizpideen arabera parte hartzea egoera guztietan (pertsonek artekoak, taldekoak eta erkidegokoak), beste pertsonaren baitan aintzatetsita nork bere buruari aintzatesten dizkion eskubide eta betebeharrak, onura pertsonalean eta komunean ere laguntzeko.

e) Izaten ikasteko kompetentzia

Bizitzan zehar agertzen diren sentimendu, pentsamendu eta ekintza pertsonalez gogoeta egitea eta haien sendotzea edo egokitzea, haien gaineko balorazioaren arabera, nork bere burua etengabe hobetuz pertsona osorik errealizatzeko.

Diziplina barruko oinarrizko kompetentziak

e) Gizarterako eta herritartasunerako kompetentzia

Nork bere burua, bere taldea eta bere mundua ulertzea, gizarte-zientzien ezagupenak eskuratzuz, kritikoki interpretatuz eta erabiliz, eta haien prozedurak eta metodologiak baliatzea, bizitzako ohiko egoeretan modu autonomoan jarduteko, herritar gisa, eta, hartara, gizarte guztiz demokratiko, solidario eta inklusibo garatzen laguntzeko.

Zehazki, Espainiako Historia ikasgaiaren Batxilergoko 2. mailarako helburuak jasota daude:

2) Euskadiko eta Espainiako historia garaikideko gertakari eta prozesu historikorik garrantzitsuenak ezagutzea eta gertakari politiko, ekonomiko, sozial eta kulturalen arteko loturak identifikatzea, guztiak beren konplexutasun osoan ulertzeko.

3) Historiaren kontzeptuak, terminoak eta oinarrizko teknikak behar bezala erabiltzea, informazio desberdinak aztertu, konparatu eta bateratzea, eta ikerketa historikoko lanak egitea (bakarka edo taldean), lehen eta bigarren mailako iturri historikoen garrantzia eta historialarien lana balioesteko.

6) Euskadiko eta Espainiako egungo gizarteari eta iragan historikoari buruzko ikuspuntu propioak argudiatzea eta ikuspegi uniformistak eta lokalistak gainditzea, aniztasuna errespetatzeko eta demokrazian eta berdintasunean oinarritutako bizikidetzaren ahalbidetuko duten irtenbideak kolektiboki bilatzeko.

7) Gaur egungo gizartearen arazoak zein diren jakitea, haien jatorri historikoak aztertzea, eta dauden errealitateak eta egoerak ebaluatzea, haien inguruko iritzirik pertsonal kritikoa eta arrazoitua izateko eta, hainbat eskalatan, jardun alternatibo eraginkorrak sustatu eta abian jartzeko, era horretan pertsonen arteko eta gizarte-taldeen arteko harremanak hobetu ahal izan daitezkeen.

9) Euskadiko eta Espainiako egungo gizartearen irudi plural eta integratzaile bat lantzea eta gizarte horien barne-heterogeneotasuna balioestea, haien bilakaera historikoaren ikuspegi orokor bat izateko.